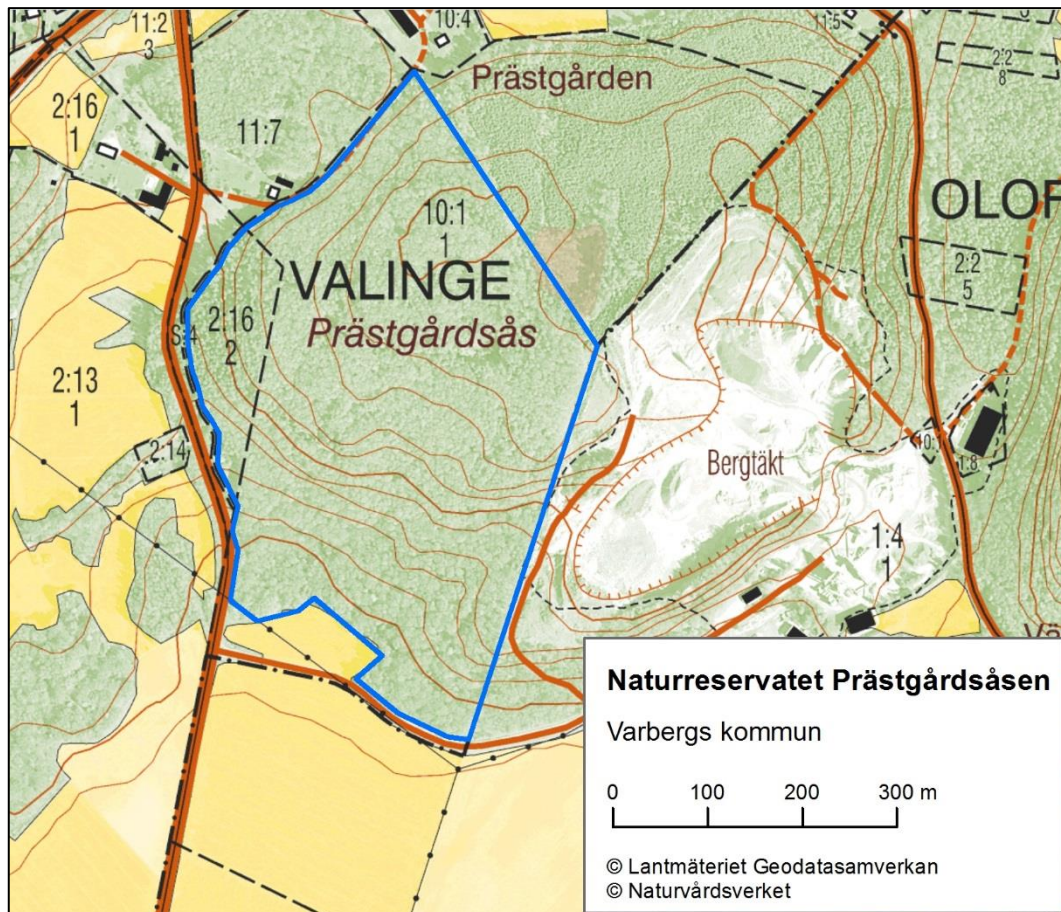

Bildande av naturreservatet Prästgårdsåsen i Varbergs kommun.

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (MB) att förklara det område som avgränsas av blå heldragen linje på ovanstående karta som naturreservat, med syfte och föreskrifter enligt nedan.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Reservatets gränser ska märkas ut i fält och dess namn ska vara Prästgårdsåsen.

2017-12-07

Skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatet är att bevara den biologiska mångfald som är knuten till den gamla hedekskogen och ek-hassellunden. Skyddet ska skapa förutsättningar för naturvärden att utvecklas i reservatet som helhet. Strukturer som död ved och gamla lövträd ska förekomma i en omfattning som krävs för att gynna prioriterade bevarandevärden. Syftet är även att skapa möjligheter för arter att sprida sig inom och mellan reservat och nyckelbiotoper i trakten.

Förekommande ekosystem och biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas både genom att naturliga processer får fortgå, liksom genom aktiva återställnings- och skötselåtgärder.

Inom ramen för ovanstående syfte ska naturreservatet även syfta till att stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser. Friluftsliv och rekreation grundat på allemansrätten ska kunna bedrivas i reservatet. Besökare ska kunna se, uppleva och lära från områdets typiska livsmiljöer, arter och historia.

Syftet ska nås genom att:

- området skyddas mot exploatering,
- grova ekar gynnas genom frihuggning,
- skogsmarken med dess flora och fauna knuten till ek får utvecklas fritt från gran, bok och främmande trädslag,
- skogarna förvaltas så att förekomsten av död ved och gamla lövträd ökar,
- lövträd föryngras vid otillräcklig naturlig föryngring,
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper inom ramen för syfte och föreskrifter ska beaktas i skötseln av reservatet,
- främmande arter bekämpas om de riskerar att skada de naturvärden som reservatet avser att bevara,
- åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv om behov uppstår.

2017-12-07

Skälen för beslutet

Området utgörs av hedekskog och ek-hassellund med skyddsvärd flora och fauna. I norra delen av reservatet är ekarna senvuxna, krokiga och många stammar är täckta av den regionalt intressanta fällmossan. Andra regionalt intressanta arter i reservatet är guldlockmossa och laven glansfläck. Områdets värdekärna utgörs av en nyckelbiotop med näringsrik ekskog, gamla hagmarksekar, hassel, uppträngande markvatten och kärlväxter som ormbär och gullpudra. I närområdet finns flera områden med ekskog. Naturreservat Prästgårdsåsen bidrar till att öka konnektiviteten mellan dessa områden och underlättar för arter, knutna till ekskogar, att spridas.

Avverkning av lövträden, fysisk exploatering, förändrad hydrologi samt konkurrens från gran och främmande arter utgör hot mot områdets naturvärden. Även exploateringar utanför reservatets gränser kan i vissa fall vara negativa för natur- eller upplevelsevärden.

De viktigaste åtgärderna för att bevara naturvärdena är att skydda området, att hålla efter gran och frihugga hagmarksekar.

Föreskrifter

- A. I enlighet med 7 kap. 5 § andra stycket MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:
- 1 uppföra byggnad, anordning eller anläggning,
  - 2 uppföra mast eller antenn samt anlägga luft- eller markledning,
  - 3 anlägga väg,
  - 4 borra, spränga, schakta, gräva, markbearbeta eller bedriva täkt,
  - 5 dika, dikesrensa, dämna eller utföra annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologi. Med Länsstyrelsens tillstånd är det dock tillåtet att rensa diken som anlagts lagligt under förutsättning att underhållsåtgärder med hänvisning till bestämmelserna i 11 kap. 17 § MB krävs,
  - 6 anordna upplag, tippa eller fylla ut,
  - 7 kalka, gödsla eller sprida bekämpningsmedel,
  - 8 avverka, gallra, röja, föryngra skog eller på annat sätt påverka vegetationen,
  - 9 ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grövre grenar,
  - 10 ta bort eller skada stengärdesgård, odlingsröse eller annan kulturlämning,
  - 11 framföra motordrivet fordon annat än på bilväg eller parkera annat än på anvisad plats, förbudet gäller ej jakträttsinnehavare vid uttransport av älg, hjort eller vildsvin,
  - 12 inplantera för området främmande växt- eller djurarter,

2017-12-07

- 13 sätta upp tavla, affisch, skylt, snitsel eller göra inskrift,
  - 14 inom det område som är markerat på kartan i bilaga 2B bedriva jakt på lördagar, söndagar samt allmänna helgdagar, och
  - 15 utfodra vilt.
- B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § MB ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla åtgärder inom området enligt följande:
- 16 utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
  - 17 anläggning och underhåll av friluftslivsanordningar som parkeringsficka och informationsskyltar, se karta i bilaga 2C,
  - 18 att skötsel utförs genom:
    - a. röjning, gallring, avverkning, ringbarkning av gran i hela reservatet och även röjning av bok, björk och andra träslag som kan hota ekförekomsten,
    - b. föryngring av lövträd i hela reservatet,
    - c. bekämpning av främmande arter, och
    - d. undersökningar och dokumentation av mark, vatten samt växt- och djurliv.
- C. Med stöd av 7 kap. 30 § MB, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:
- 19 skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
  - 20 skada, plocka eller samla in kärlväxter, mossor, lavar eller svampar annat än plockning av bär, matsvamp och enstaka exemplar,
  - 21 utan länsstyrelsens tillstånd använda fällor avsedda för ryggradslösa djur,
  - 22 inplantera för området främmande växt- eller djurarter,
  - 23 utan Länsstyrelsens tillstånd anordna lägerverksamhet eller tävlingar,
  - 24 tälta mer än två dygn i följd,
  - 25 ställa upp husvagn eller husbil i reservatet kl. 22-06,
  - 26 sätta upp tavla, affisch, skylt, snitsel eller göra inskrift,
  - 27 framföra motordrivet fordon annat än på bilväg eller parkera annat än på anvisad plats, förbudet gäller ej jakträttsinnehavare vid uttransport av älg, hjort och vildsvin,
  - 28 medföra okopplad hund med undantag för jakt med hund eller för eftersök samt
  - 29 elda annat än på anvisad plats.

2017-12-07

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för:

- Förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna 16-18d.
- Utsättning av nationellt hotade arter som är knutna till reservatets naturtyper och där utsättningar krävs för att stärka artens möjlighet till långsiktig överlevnad i länet under förutsättning att Länsstyrelsen beviljat tillstånd. Undantaget gäller föreskrifterna 12 och 22.
- Markägaren att stängsla och hålla betesdjur, i hela reservatet.
- Underhåll av de ledningar inkl. ledningsgator och vägar som markerats på karta 2D. Undantaget gäller föreskrifterna 4, 8, 11 och 27 och endast under förutsättning att:
  - a. markskador minimeras och uppkomna skador repareras,
  - b. inget material som kan innehålla för området främmande arter eller förorenande ämnen, tillförs området,
  - c. åtgärder genomförs under perioden 1 september-31 mars,
  - d. lövträd och buskar som är lägre än tre meter samt all en och hassel sparas i ledningsgatorna,
  - e. all ved lämnas inom reservatet men inte på stigar,
  - f. framkomlighet på stigar inte försämras,
  - g. hänsyn tas till betesdjur, stängsel och friluftsanordningar och att
  - h. informationsskyltar sätts upp vid reservatets parkeringsplatser innan åtgärder påbörjas, om åtgärderna tar två dagar eller mer. Skyltarna ska innehålla information om vad som görs och telefonnummer till kontaktperson. Skyltarna ska tas ner direkt efter det att åtgärden avslutats.
- Markägaren innan utgången av år 2020, avverka gran och transportera ut virket inom markerat område i kartan i bilaga 2E. Undantaget gäller föreskrifterna nr. 8, 11 och 27.
- Nedtagning av grenar som sträcker sig över åkermark och att kapa träd som fallit över åkermark eller väg. All ved ska flyttas till reservatet. Undantaget gäller föreskrifterna 8 och 9.
- Snitsling och skyltning vid jakt, under förutsättning att dessa avlägsnas senast ett dygn efter avslutad jakt. Undantaget gäller föreskrift 13.

2017-12-07

Upplysningar:

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna om begränsning av rätten att färdas och vistats i reservatet gäller omedelbart och även om beslutet överklagas (7 kap. 30 § MB).

Länsstyrelsen erinrar även om att andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftet med reservatet, eller som ett komplement till föreskrifterna är bland andra:

2 kap. 1, 6-8 §§ kulturmiljölagen (1988:950), fornlämningar

De fasta fornlämningar som återfinns inom reservatet är skyddade enligt lag. Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning.

Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen får vidta de åtgärder som behövs för att skydda, vårda och undersöka en fast fornlämning.

11 kap. miljöbalken, vattenverksamhet, samt lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Med vattenverksamhet avses bland annat uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar, bortledning av vatten från eller grävning och rensning av vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge. Även åtgärder som utförs för att avvattna mark eller som utförs för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för ett visst ändamål är att betrakta som vattenverksamhet (markavvattning).

1 § terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594)

Körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk är, med vissa undantag, förbjuden.

4-9 §§ artskyddsförordningen (2007:845), fridlysta arter

Många arter är fridlysta. Det innebär att djuren och växterna inte får skadas eller störas, och i många fall även att fortplantningsområden och viloplatsar är skyddade. Alla fåglar, groddjur, kräldjur, fladdermöss samt orkidéer är fridlysta, och dessutom ett urval av andra organismer.

16 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Under tiden den 1 mars-20 augusti ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

2017-12-07

Gagnvirke

Framtida eventuellt utfallande gagnvirke tillfaller staten inom fastigheten Valinge 10:1 medan virke från fastigheten Valinge 2:16 tillfaller markägaren.

Hur man överklagar

Eventuellt överklagande skickas till halland@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad. Ange vilket beslut som överklagandet gäller t.ex. genom att ange diarienumret. Skriv också vilken ändring som begärs.

För att överklagandet ska kunna prövas måste det komma in till Länsstyrelsen senast den 8 januari 2018.

Kungörelse av beslut

Detta beslut kommer att kungöras enligt 3 § lag (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m. och 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beslutet kommer också att kungöras i länets författningssamling.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen i Hallands län samt på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland.

2017-12-07

Beskrivning av området

Prästgårdsåsen är beläget utanför Valinge ca 8 km nordost om Varberg. Reservatet domineras av ekskog där många av träden är över 100 år gamla. På åsens topp, där jordtäcket är tunt, växer hedekskog med senvuxna och krokiga så kallade krattekar. Många av träden täcks av den regionalt intressanta arten fällmossa.

Nedanför sluttningen övergår skogen till en ek-hassellund som delvis är utpekad nyckelbiotop. I nyckelbiotopen och i reservatets södra del växer många grova, gamla hagmarksekar. Marken i nyckelbiotopen är fuktig och här finner man bland annat ormbär och där markvatten tränger fram finns gullpudra. I västra delen av reservatet finns en blandskog med tall, gran och ek. I området har den rödlistade korallticken (NT) noterats samt ett antal regionalt intressanta arter som glansfläck, guldlockmossa och mussellav. Rödlistade och regionalt intressanta arter redovisas i bilaga 3.

Omgivningarna kring reservatet består främst av jordbruksmark och mindre skogspartier med både barr- och lövskogsområden.

Uppgifter om reservatet

Namn	Prästgårdsåsen
Kommun	Varberg
Församling	Lindberga
Reservatet bildades år	2017
Areal	18,3 ha
Lägesbeskrivning	8 km NO Varberg
Mittkoordinater SWEREF 99 TM	N 6338793, E 341861
Naturgeografisk region	S. Hallands kustland
Naturvårdsregister-ID	2046088
Förvaltare	Länsstyrelsen

2017-12-07

Ärendets handläggning

Områdets naturvärden uppmärksammades vid nyckelbiotopsinventeringen 1994. År 2004 kontaktade Länsstyrelsen markägaren Göteborgs stift i detta ärende. Året därpå värderades 19 områden i Hallands län, varav Prästgårdsåsen var ett. Markägaren uttryckte tidigt sitt önskemål om att få bytesmark istället för pengar. Bytesmarken kom från det statligt ägda SVEA-skog och affären blev klar 2015. Ytterligare ett inträngsavtal tecknades 2015 för del av fastigheten Valinge 2:16.

Under 2016 har skötselplan och beslut tagits fram. Förslaget till beslut och skötselplan var på remiss 2017-03-09 till 2017-04-20. Inkomna synpunkter redovisas i bilaga 4.

Länsstyrelsens bedömning

Området utgörs av hedekskog och ek-hassellund med skyddsvärd flora och fauna. Skogstyperna är prioriterade enligt Strategin för formellt skydd av skog i Hallands län (Länsstyrelsen i Hallands län). I norra delen av reservatet är ekarna senvuxna, krokiga och många stammar är täckta av den regionalt intressanta fällmossan. Andra regionalt intressanta arter i reservatet är guldlockmossa och laven glansfläck. Områdets värdekärna utgörs av en nyckelbiotop med näringsrik ekskog, gamla hagmarksekar, hassel, uppträngande markvatten och kärlväxter som ormbär och gullpudra. I närområdet finns flera områden med ekskog. Naturreservat Prästgårdsåsen bidrar till att öka konnektiviteten mellan dessa områden och underlättar för arter, knutna till ekskogar, att spridas.

Naturvärdena kan skadas av skogsbruksåtgärder som avverkning och gallring, av fysisk exploatering, av förändrad hydrologi samt av konkurrens från gran och främmande arter. Även exploateringar utanför reservatets gränser kan i vissa fall vara negativa för natur- eller upplevelsevärden.

Då skogsbruk inte är förenligt med bevarandet av arterna i området behövs någon form av långsiktigt skydd. Området kräver en del skötsel- och restaureringsinsatser vilket medför att en skötselplan behövs. Vidare krävs ordningsföreskrifter för att bevara områdets värden. Naturreservat är därmed den lämpligaste skyddsformen.

De viktigaste åtgärderna för att bevara naturvärdena är att skydda området, att hålla efter gran och frihugga hagmarksekar.

Ur ett svenskt och internationellt perspektiv har Halland och Sverige ett ansvar att bevara vissa skogar. Ädellövskogar, strandlövnaturskogar och triviallövskogar med ädellövinslag är utpekade som särskilda ansvarsbiotoper för länet i strategin för formellt skydd av skog i Hallands län.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd, Sveriges

2017-12-07

internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv”.

Förenlighet med andra områdesbestämmelser, planer och miljömål

Reservatsbeslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Reservatet ingår i området Valingeås-Prästgårdsås i Varberg kommuns naturvårdsprogram. Området har bedömts vara av klass II på grund av dess höga naturvärden i form av en rik flora och ett rikt fågelliv, inslag av grova gamla hagmarksekar och små alsumpskogar.

Norra delen av naturreservatet ingår i Varberg kommuns kulturmiljöprogram.

Reservatsbildningen bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv”.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med den för området gällande översiktsplanen.

Intresseprövning

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § MB, att avgränsningen av området, reservatets omfattning och föreskrifternas utformning i detta beslut innebär en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten.

Konsekvensutredning vid regelgivning

Enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, ska länsstyrelsen vid beslut om ordningsföreskrifter formulerade med stöd av 7 kap. 30 § MB göra en konsekvensutredning av kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs. Enligt 5 § samma förordning kan länsstyrelsen, om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning, besluta om ordningsföreskrifter utan att göra en konsekvensutredning.

Länsstyrelsen bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning av de ordningsföreskrifter som beslutas i detta ärende.

2017-12-07

Deltagande i beslutet

Detta beslut har fattats av landshövding Lena Sommestad. I handläggningen av ärendet deltog även naturvårdsdirektör Henrik Martinsson, antikvarie Jenny Nord, länsjurist Anna-Maria Lindfjord och naturvårdshandläggare Malin Johansson. Den sistnämnda har varit föredragande.

Lena Sommestad
Landshövding

Malin Johansson
Naturvårdshandläggare

Detta beslut har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Bilaga 1	Skötselplan	
Bilaga 2	Kartor	2A Översiktskarta 2B Karta med precisering av föreskrift 14 2C Karta med bestämmelser enligt 7 kap. 6 § MB 2D Rumslig precisering av undantag från föreskrifter för underhåll av ledning samt vägar 2E Karta med rumslig precisering av undantag från föreskrift 8, 11 och 27 2F Skogstypskarta 2G Natura 2000 habitat 2H Skötselkarta typ 1 2I Skötselkarta typ 2
Bilaga 3	Rödlistade och regionalt intressanta arter	
Bilaga 4	Sammanställning av inkomna remissvar	